En för Sverige ny myriopod.

Af

C. O. von Porat.

Vid besök i Visby i somras fann jag i därvarande Botaniska trädgård några exemplar af geophiliden *Himantarium subterraneum* (LEACH) MEINERT, som förut i Skandinavien anträffats blott i Köpenhamn och där blott på ett enda ställe, Rosenborgs have (»i en jord- och affaldsdynge»).[1]

Geophiliderna hålla sig, som bekant, i allmänhet i jordytan under stenar och andra täckande föremål, där de, ehuru saknande ögon, söka rof. Några arter förekomma dock äfven under lossnande barkstycken, isynnerhet på ekstubbar. Det är med sina antenner — alltid 14-ledade — hvilka äro försedda med talrika känselhår, som de förnimma sitt rof. De fånga detsamma med sina till griporgan förvandlade kraftiga käkfötter och söndertugga det med sina bitande mundelar.

Till färgen äro de, i olika nyanser, gula; de röra sig ganska snabbt genom slingrande masklika rörelser. På svenska skulle de kunna kallas maskfotingar.

Ofvanstående art skiljer sig lätt från våra andra maskfotingar genom sina egendomliga porgropar på framkroppens buksköldar, genom sitt stora antal benpar, 77—85 st., sin storlek samt genom sina klolösa analben. Den benrikaste hittills kända svenska maskfotingen *Geophilus electricus* L., har blott högst 71 benpar.

---

[1] *Bergsoe og Meinert.* Danmarks Geophiler, Nat.-hist. Tidskr. 3 R. IV, p. 108.

En kort beskrifning må här lämnas.

Kroppens främre hälft starkt gradvis afsmalnande framåt, mycket glest och kort hårig liksom benen, så att han äfven under lindrig förstoring förefaller glatt.

Hufvudet litet. *Hufvudskölden* mera bred än lång, framtill afrundad utan synligt afsatt pannsutur, opunkterad.

Gripfötterna korta, nå ej framom hufvudskölden; deras klo utan egentlig tand vid basen, blott med en tillskärpt kitinkant. *Antennerna* korta, deras leder, utom den något förlängda ändleden, ungefär lika långa som breda, tätt men kort håriga.

Ryggsköldarne mycket mer breda än långa, försedda med de två sedvanliga längsfårorna och en svagt intryckt midtlinie dem emellan.

Buksköldarne mycket smala, de främre dubbelt så breda som långa, de bakre något bredare med bredden ungefär $1^1/_2$ gång längden. Sista bukskölden emellan pleuræ smal, nästan lika lång som bred, bakåt afsmalnande med tvärt afskuren bakkant. Framkroppens buksköldar från och med den andre försedda med en bakom midten belägen rund eller tvärоval grop, hvari bukporerna mynna. Groparna tilltaga i storlek intill ungefär det 30:e segmentet, hvarefter de blifva allt mindre för att slutligen, åtminstone skenbart, försvinna.

Sista segmentets pleuræ stora, liksom uppsvällda, försedda med talrika (minst 50—60 st.) obetäckta porer, som fördela sig tämligen likformigt på öfre och undre sidan, talrikast dock på undre.

Benparen: ♂ 77—81; ♀ 81—85. Analbenens ändled utan klo; hanens analben tätt, men kort håriga, 3:e—6:e lederna knappt längre än bredden; honans analben glesháriga med 3 e—7:e lederna mycket längre än bredden.

Färg ljusgul, hufvudet dock något mörkare.

Längd intill 70 (75) mm.; högsta bredden 2 mm. Ett yngre honexemplar mätte blott 25 mm. i längd.

Förekomst: Visby Botaniska trädgård, där den i sydvästra hörnet förefanns i jordytan under i trälådor utsatta blomsterkrukor. Femton exemplar, 4 ♂♂ och 11 ♀♀, infångades.

Hör månne denna arthropod till de reliktformer, som

vittna om att Gotland en gång varit landfast med n. v. Nordtyskland?

För denna och en närstående art har LATZEL (R. LATZEL, *Die Myr. d. oesterr.-ung. Monarchie,* I p. 211, Wien 1880) uppställt släktet *Stigmatogaster*, namnet gifvet med anledning af buksköldarnes egendomliga utrustning.